

Praktisk tilnærming til aktsomhetsvurderinger

Fagseminar NFD 13.mai 2019

Seniorrådgiver Stine Foss

Om Etisk handel Norge

*Sammen om handel som lønner seg
for mennesker, samfunn og miljø*

IEH-medlemmer – Nordens største nettverk for bærekraft i leverandørkjeden

IEH-medlemmer – Nordens største nettverk for bærekraft i leverandørkjeden

TRENDER OG UTVIKLING

Internasjonal utvikling

20400
26000

I tillegg
sektorveiledere

Lovverk

California
Transparency in
Supply Chains
Act

EU Directive on non-financial reporting
OG EU-procurement rules to ensure better quality and value for money

Modern Slavery Act
2015

*French Devoir
de Vigilance*

Modern
Slavery
Bill

Lov vurderes i bl.a
Tyskland, Danmark

Norske reguleringer
og forventninger

Regnskapsloven
§ 3-3c om
samfunnsansvar

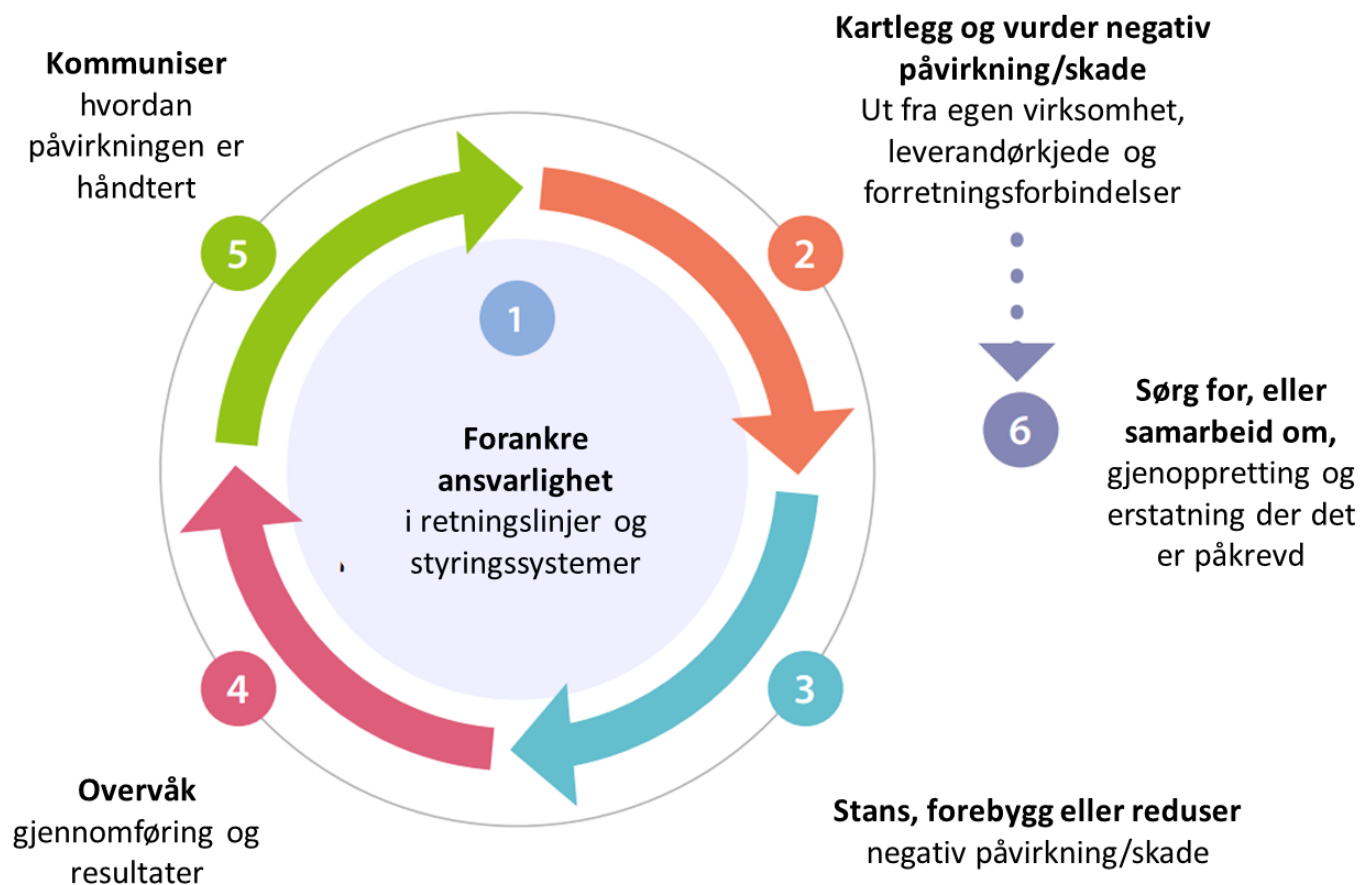
Etikkinformasjons-
utvalget - lov?

BÆREKRAFTIG FORRETNINGS PRAKSIS

Kilde: University of Wisconsin

AKTSOMHETSVURDERINGER FOR BÆREKRAFTIG FORRETNINGSPRAKSIS

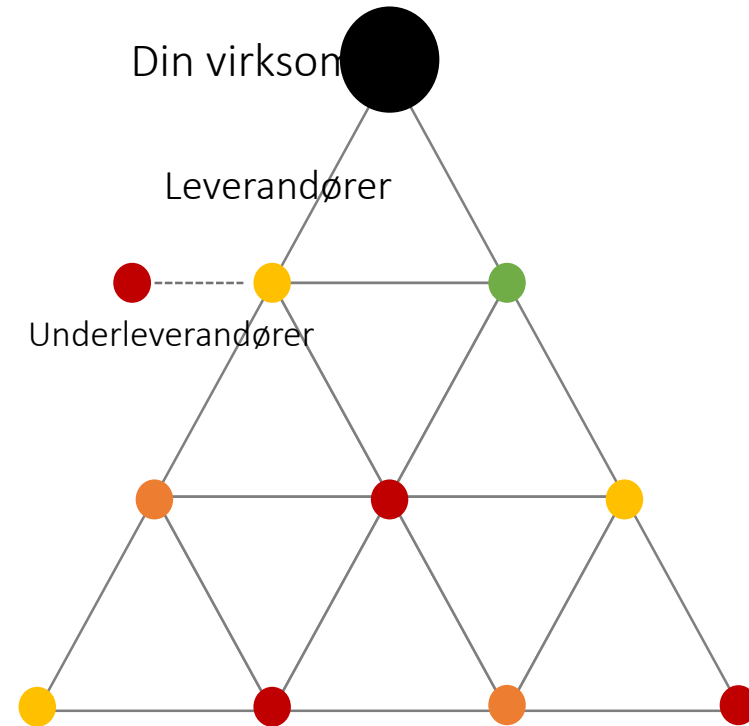
Kilde: OECD kontaktpunkt

KJENNETEGN PÅ AKTSOMHETSVURDERINGER

Forskjell på aktsomhetsvurderinger og «compliance»

Aktsomhetsvurderinger:

- er forebyggende
- er risikobasert og innebærer prioritering
- er dynamiske
- flytter ikke ansvar
- samsvarer med internasjonalt anerkjente standarder for ansvarlig næringsliv.
- avhenger av omstendighetene
- blir styrket gjennom involvering av interessenter
- inkluderer kontinuerlig kommunikasjon

INTERESSENTINVOLVERING

Hva er interessenter?

Personer eller grupper som kan påvirke eller påvirkes av bedriftens virksomhet.

Meningsfull involvering av interessenter er nødvendig for å gjøre gode prioriteringer.

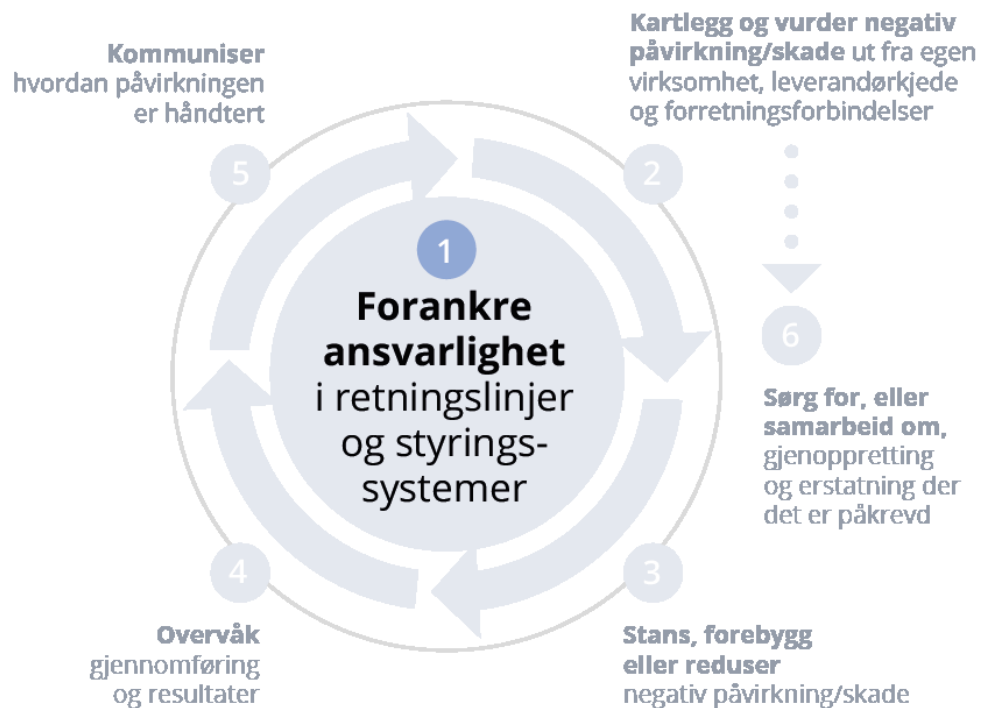
Interne interessenter:

Styret, ledelse, innkjøpere, produktutviklere, juridisk avdeling, HR, økonomi, salg og marked, logistikk, butikk m.fl.

Eksterne interessenter:

Arbeidere i leverandørkjeden, representanter fra lokal samfunn, NGOs, investorer og bransjeorganisasjoner, kunder

- 1.1 Utarbeide retningslinjer og policies
- 1.2 Forankre i ledelse og styringssystemer
- 1.3 Innarbeide i avtaler med leverandører

RETNINGSLINJER FOR ANSVARLIGHET & BÆREKRAFTIG FORRETNINGSPRAKSIS(COC)

Ifølge OECDs retningslinjer skal bedrifter bidra til å:

Bevare miljøet

Respektere menneskerettigheter

Ivareta arbeidstakerrettigheter

Unngå korrupsjon og smøring

I tillegg har Retningslinjene kapitler om åpenhet, rapportering, forbrukerinteresser, vitenskap og teknologi, konkurranse og beskatning.

1. Tvangsarbeid/ slavearbeid

2. Fagorganisering og kollektive forhandlinger

3. Barnearbeid

4. Diskriminering

5. Brutal behandling

6. Helse, miljø og sikkerhet

7. Lønn

8. Arbeidstid

9. Regulære ansettelser

10. Marginaliserte befolkningsgrupper

11. Miljø

12. Korrupsjon

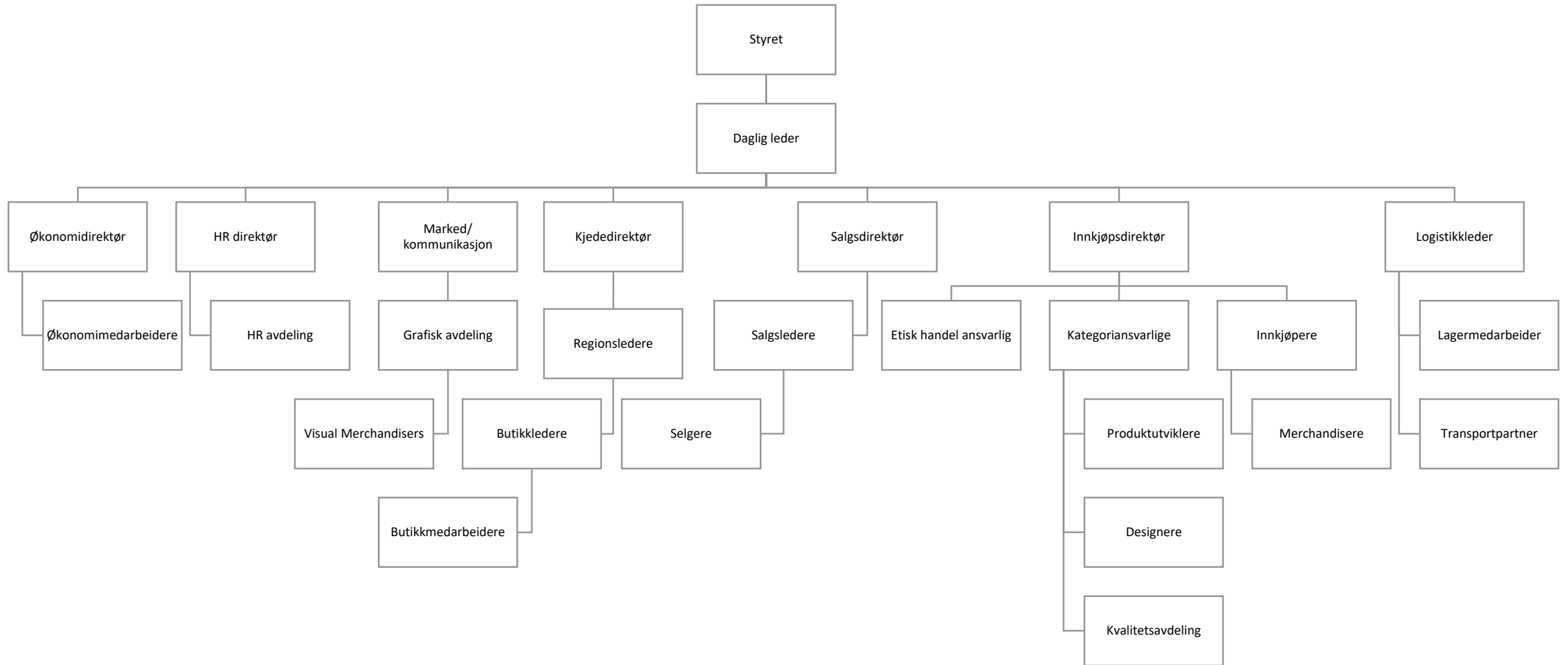

13. Dyrevelferd

FORANKRE OG ORGANISERE INTERNT, I LEDELSE OG STYRINGSSYSTEMER

2.1 Overordnet risikokartlegging

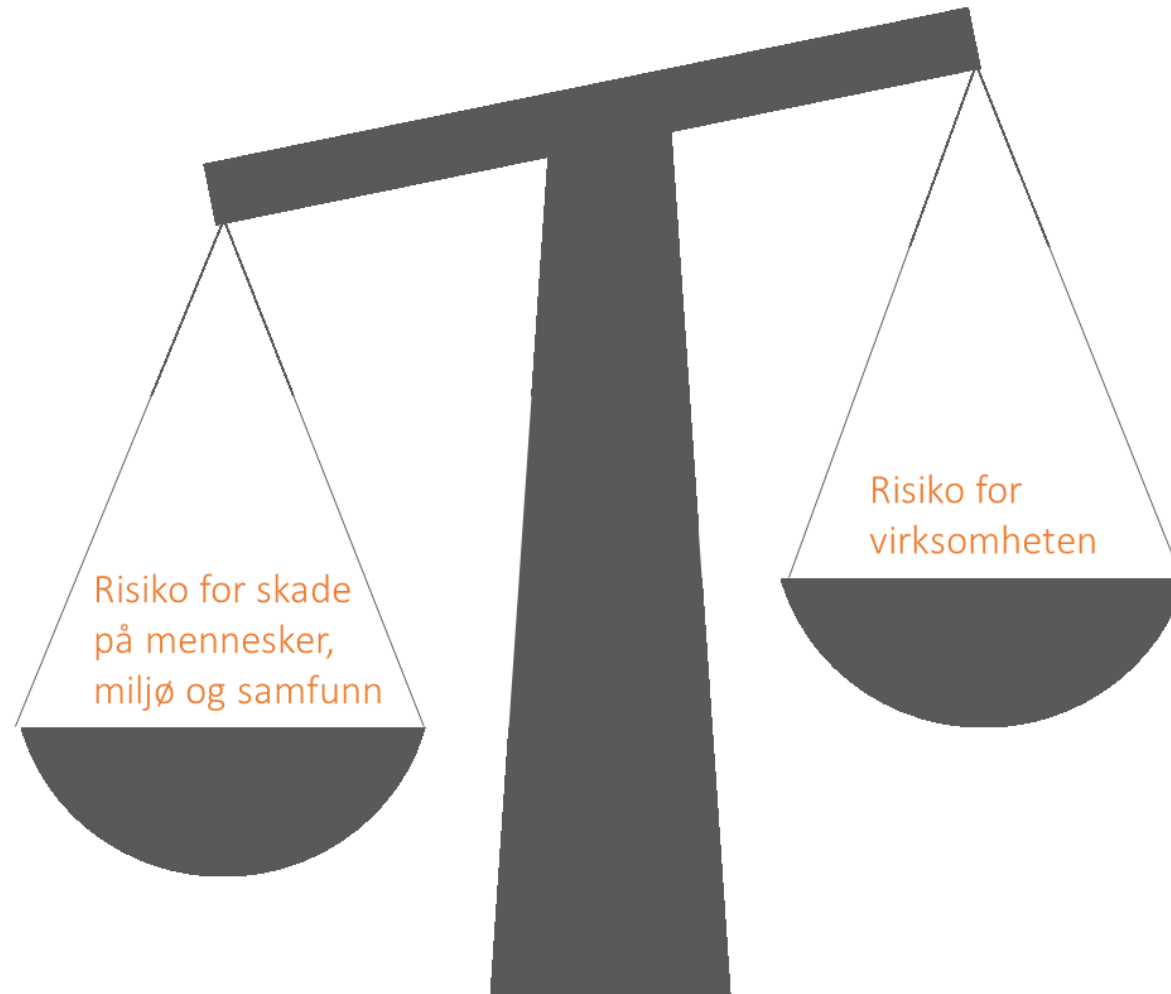
2.2 Stadig grundigere kartlegging av prioriterte risikoområder – gjentakende prosess

2.3 Vurdere egen involvering i negativ påvirkning (forårsaket/medvirket/direkte forbundet med)

2.4 Prioriter tiltak basert på alvorlighetsgrad og sannsynlighet

RISIKO FOR HVEM?

Identifisere alvorlig påvirkning som er direkte knyttet med egne operasjoner, leverandørkjeden eller forretningsforbindelser.

LINK: <https://vimeo.com/154834462>

FORSTÅ KONTEKSTEN

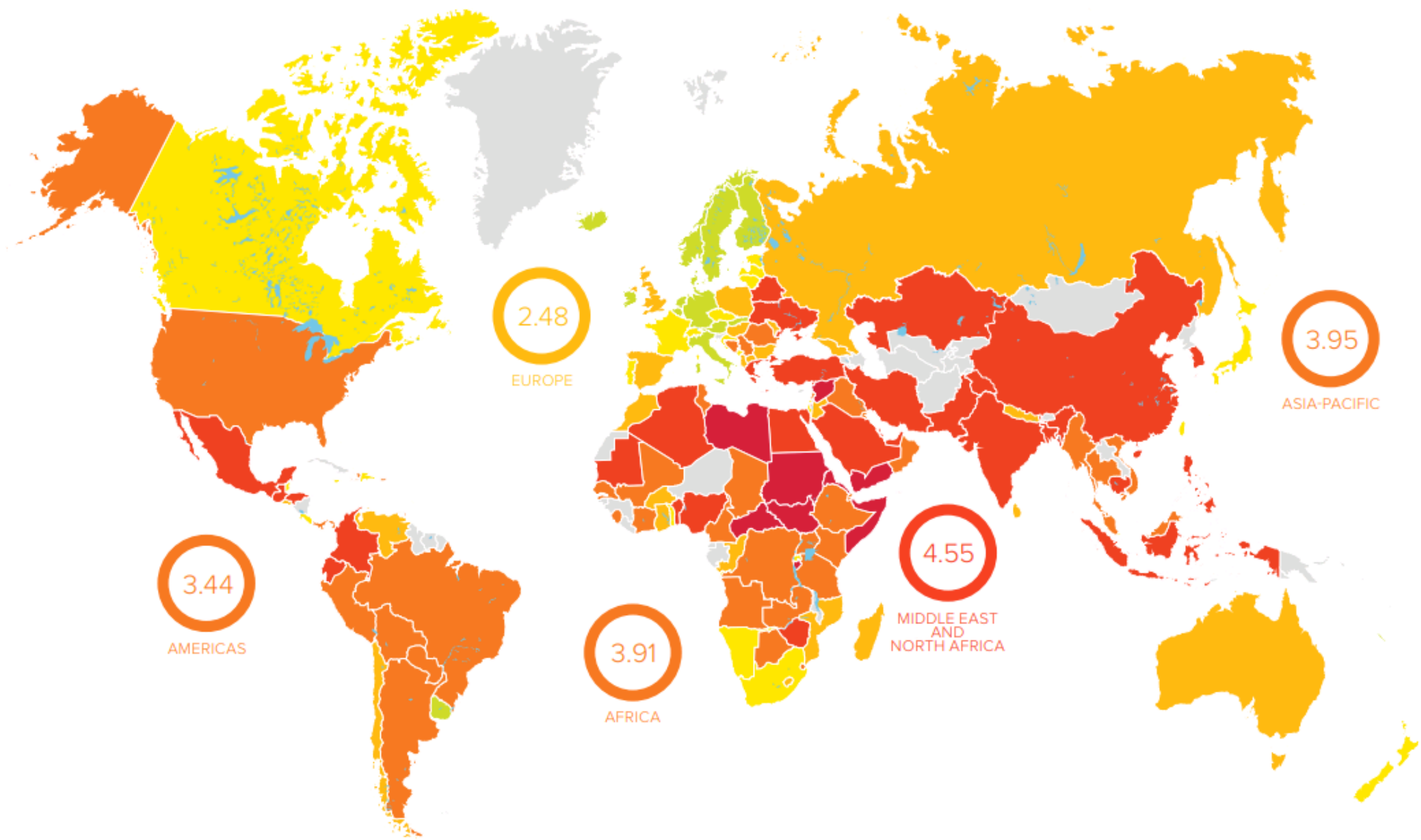

Hvorfor er noen arbeidere mer sårbare for brudd på sine rettigheter enn andre?

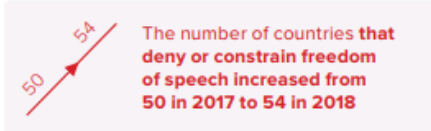
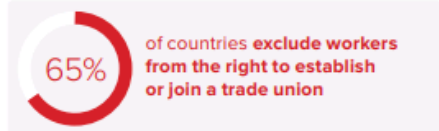
KJENNER VIRKSOMHETEN SIN RISIKO?

2018 ITUC GLOBAL RIGHTS INDEX

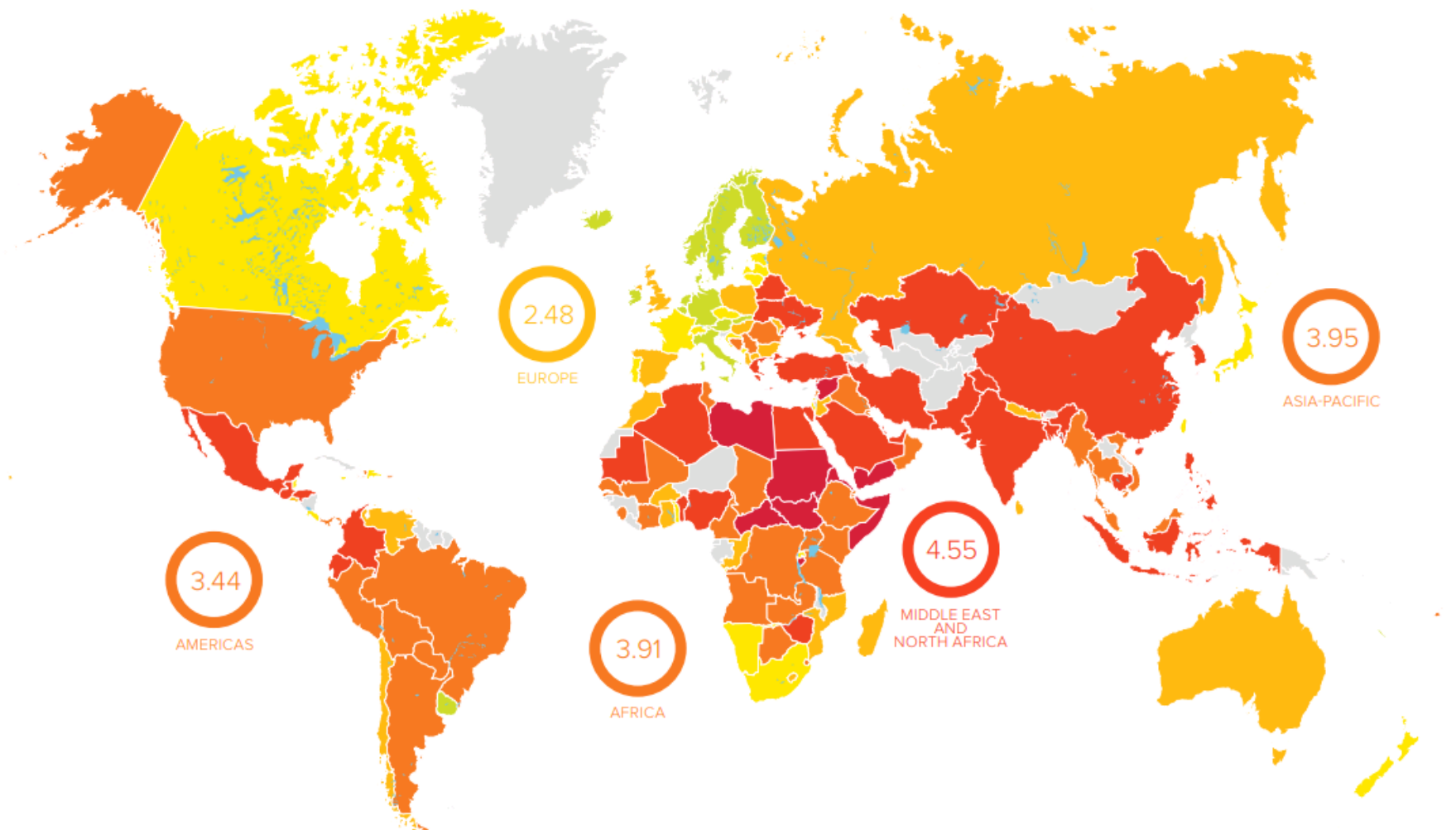
Violations of Workers' Rights

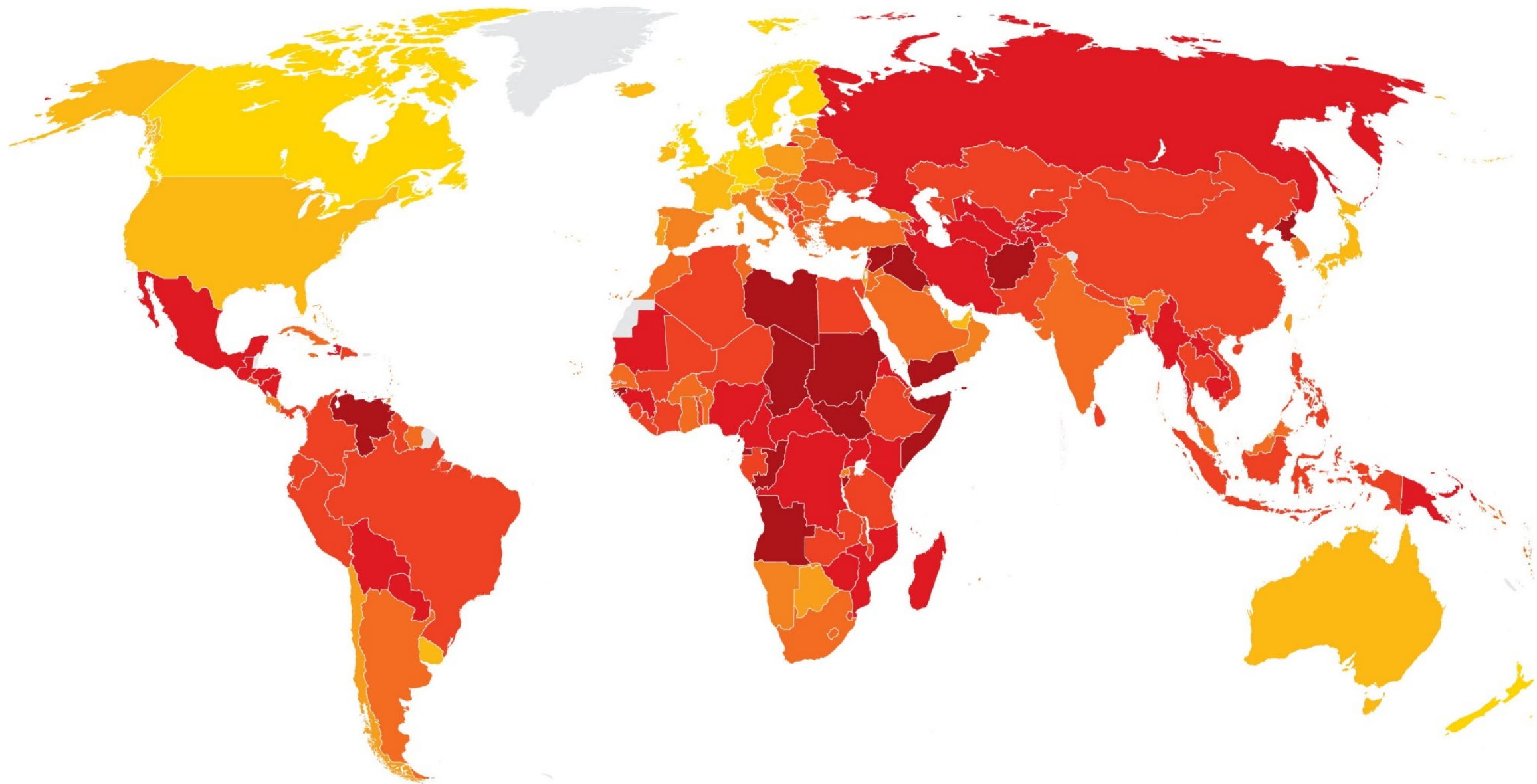

The 2018 ITUC Global Rights Index depicts the world's worst countries for workers by rating 142 countries on a scale from 1-5 based on the degree of respect for workers' rights with 1 being the best rating and 5 the worst rating.

Violations are recorded each year from April to March. Each country is analysed against a list of 97 indicators derived from ILO conventions and jurisprudence and represents violations of workers' rights in law and practice.

- 5+ No guarantee of rights due to the breakdown of the law
- 5 No guarantee of rights
- 4 Systematic violations of rights
- 3 Regular violations of rights
- 2 Repeated violations of rights
- 1 Sporadic violations of rights
- No data

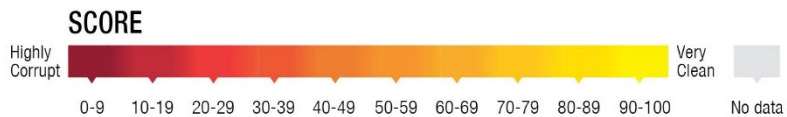
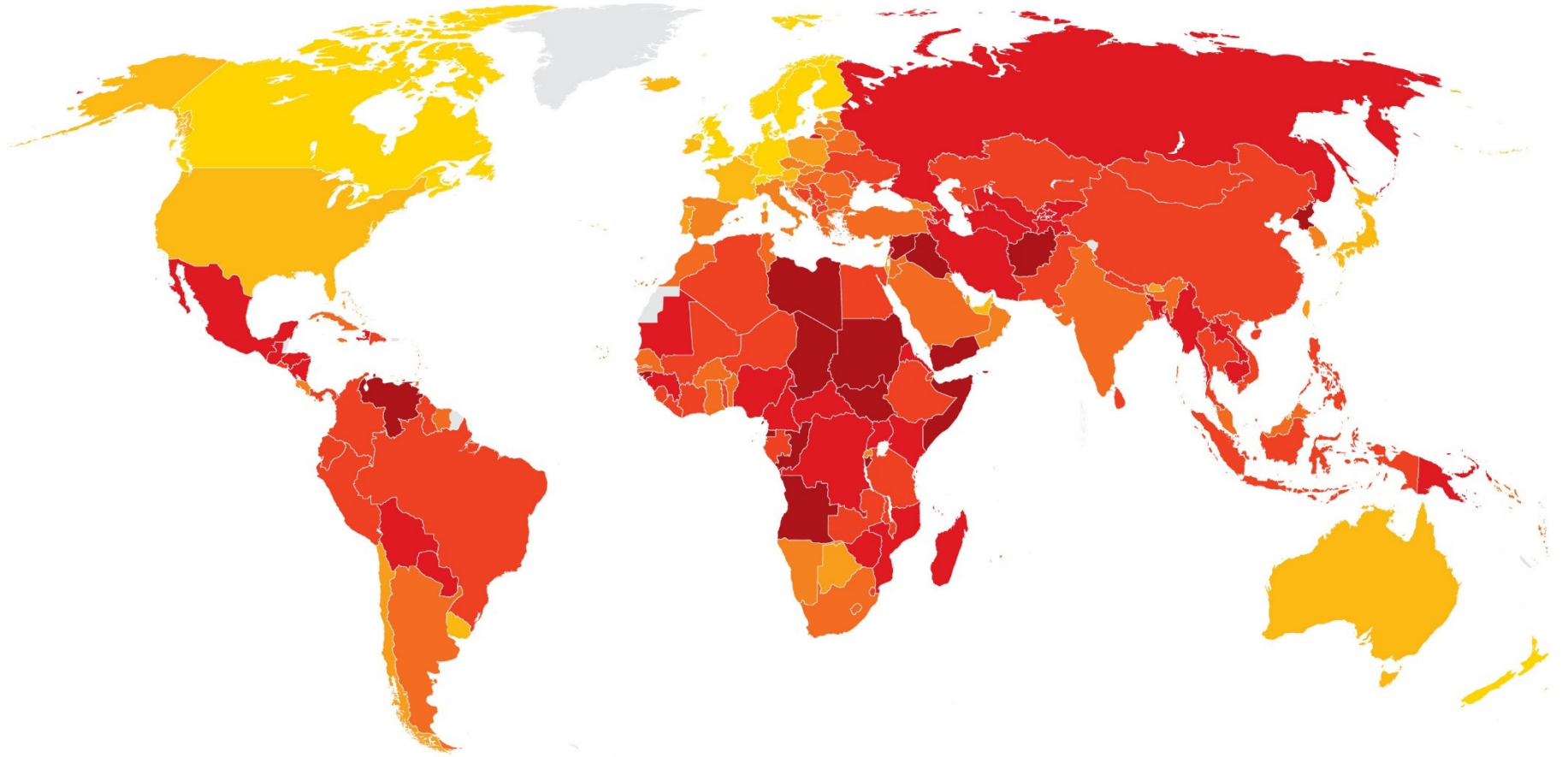

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2018

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

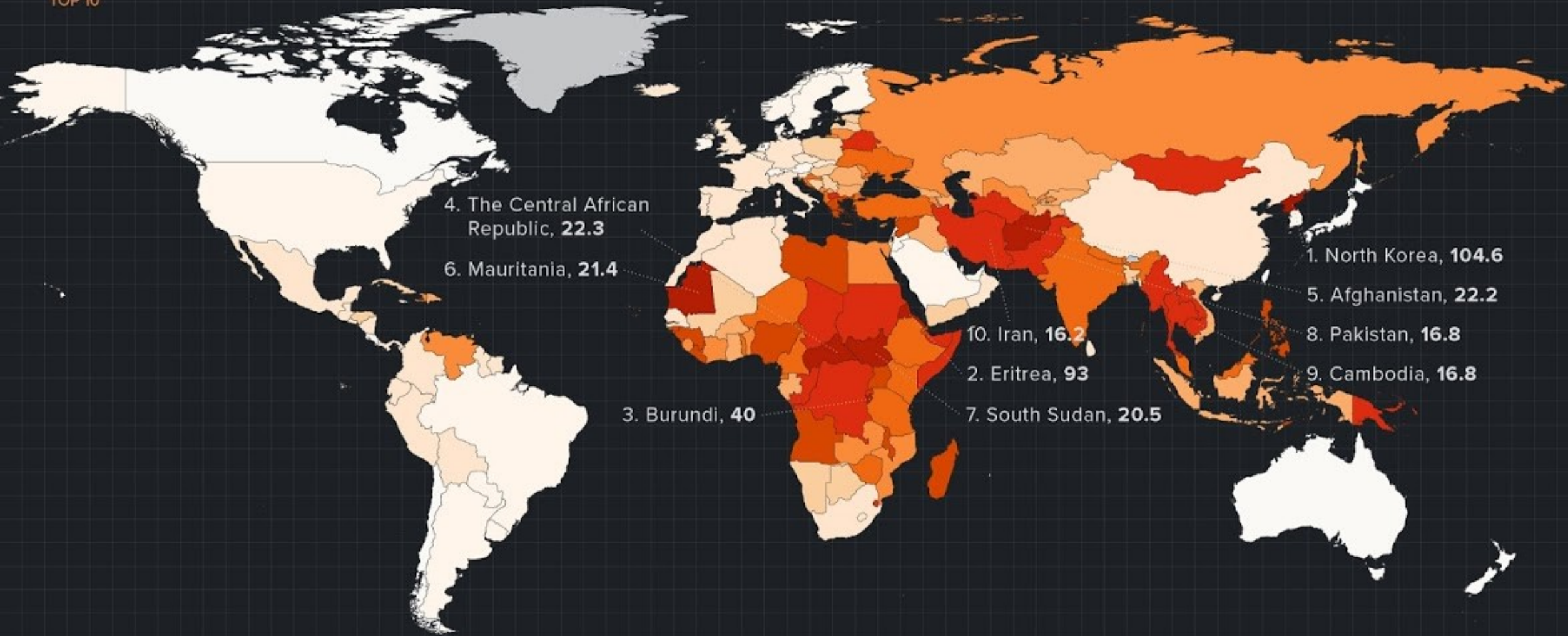
#cpi2018

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2019) is licensed under CC BY-ND 4.0

Prevalence

TOP 10

71%
Female

40.3 million
people in modern slavery in 2016

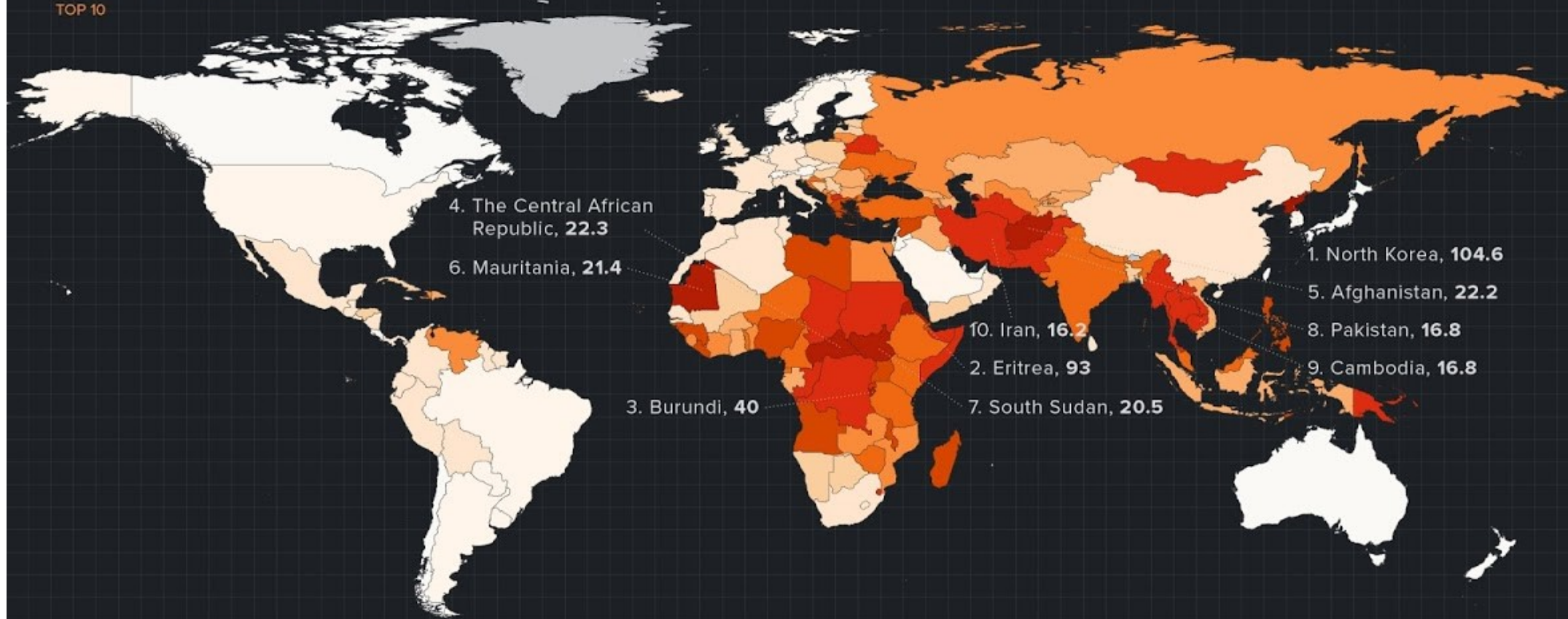
29%
Male

24.9
million in forced labour

Prevalence

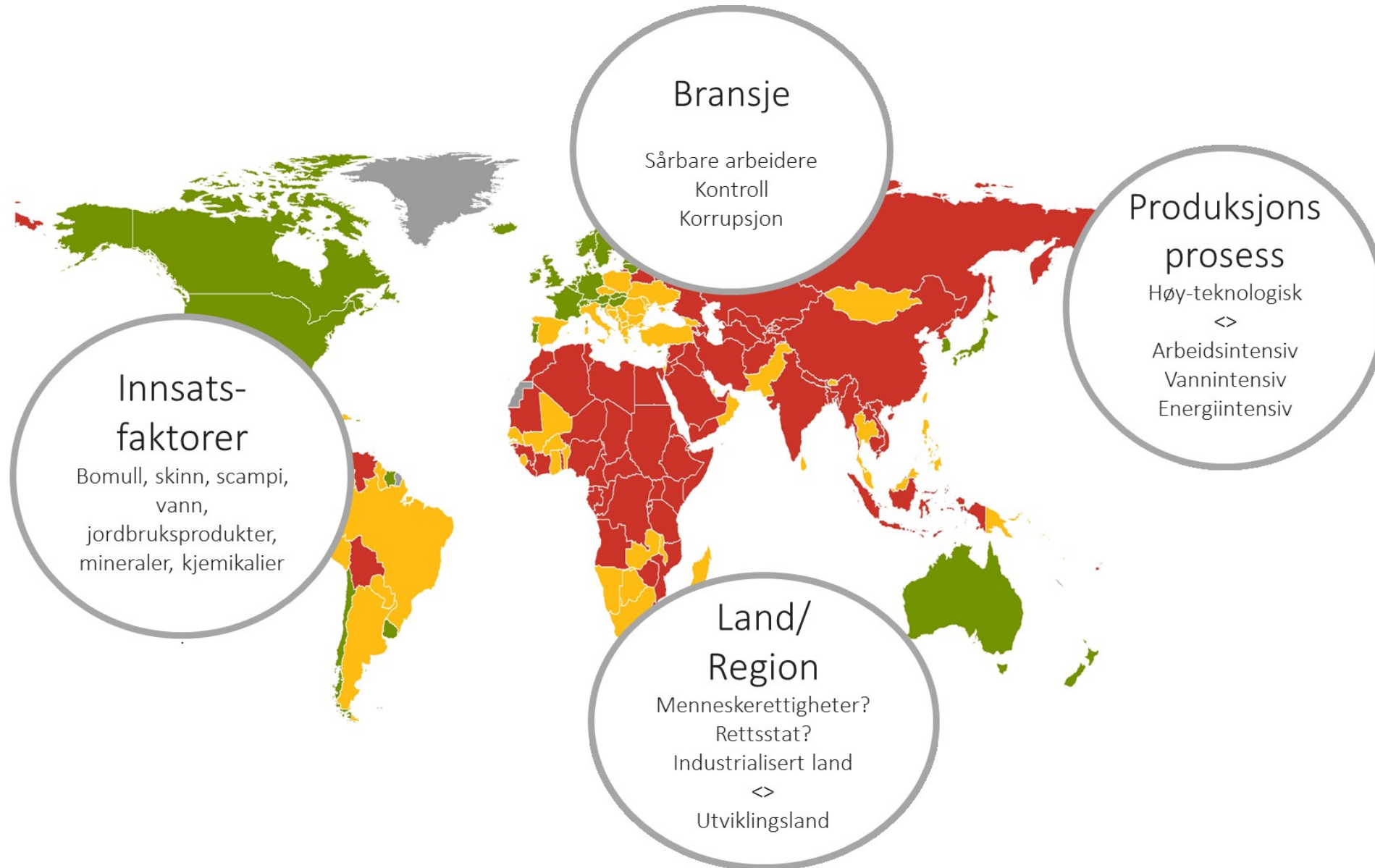
TOP 10

THE GLOBAL SLAVERY INDEX 2018

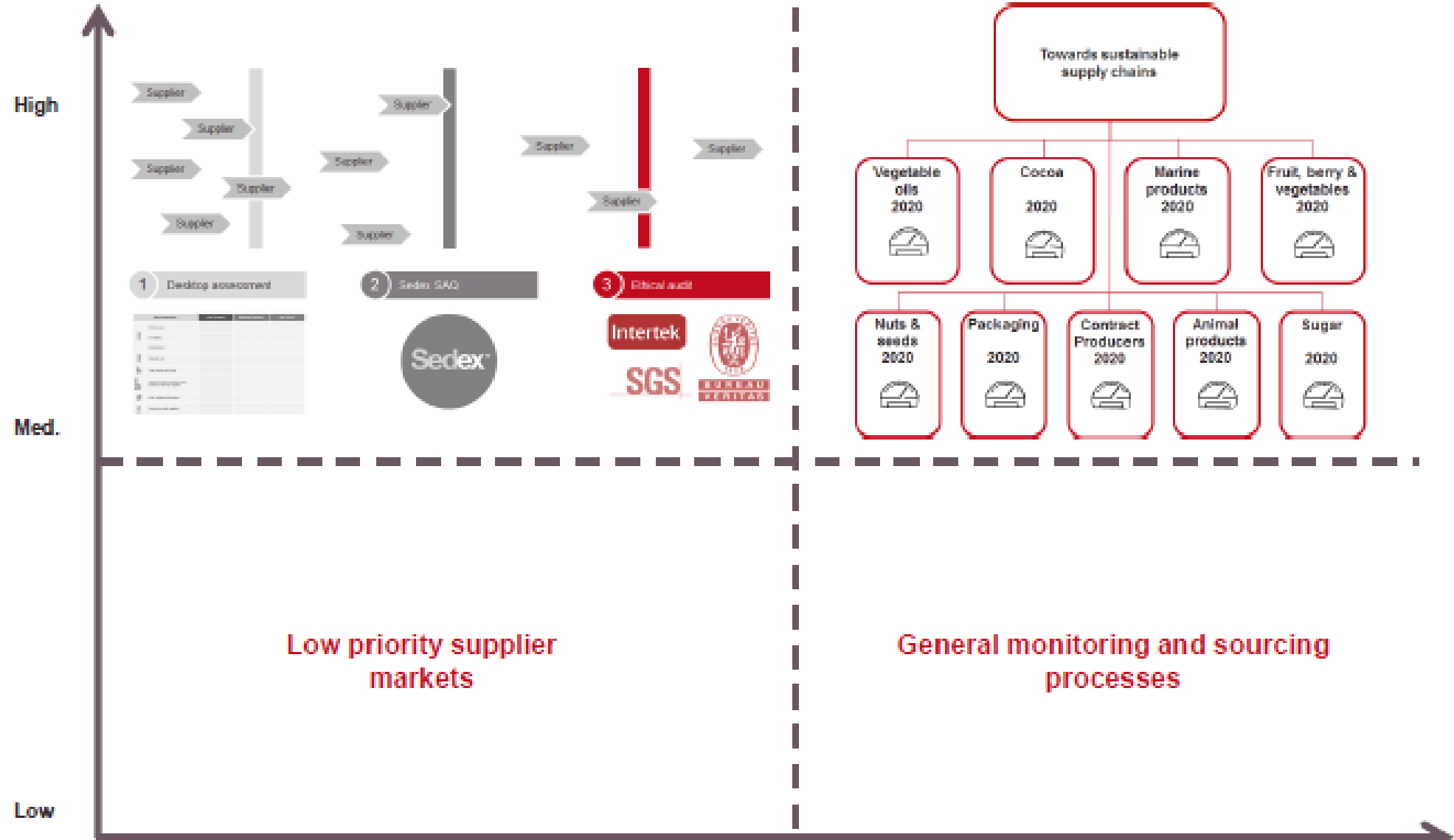

FORSTÅ KONTEKSTEN OG INVOLVER INTERESSEENTER

Supply Chain Risk

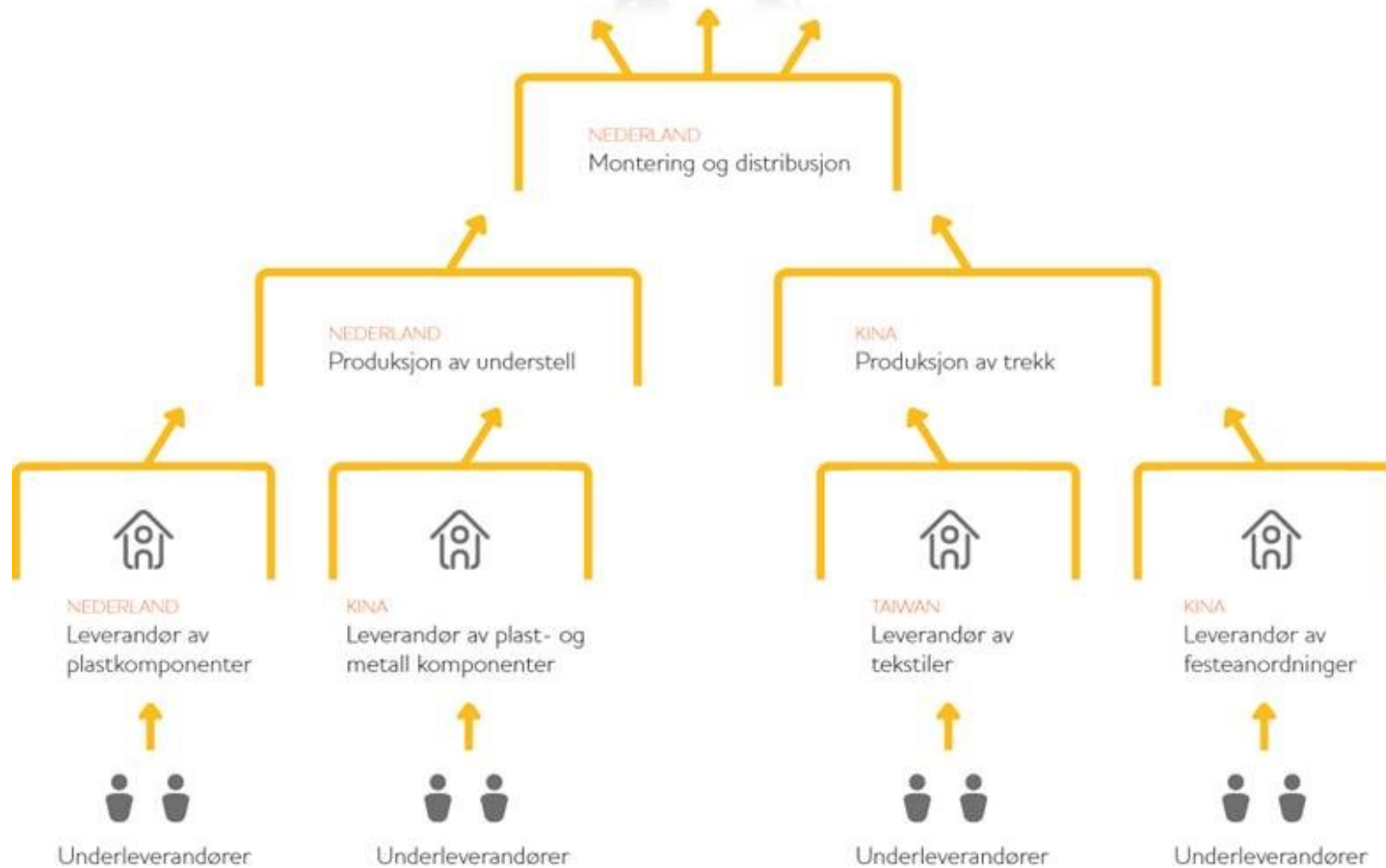
Short

Long/complex

Supply Chain Complexity
(Supply chain length)

NORGE
STOKKE Xplory

Avl av merinosauer og gårdsdrift

Merinoullen importeres til Kina

Vask og rens av ullen

Klipping og sortering (hver 8.mnd)

Ullen grovkam-mes & anti-toving, formes til tykke ull-remser

Ull auksjon og eksport

Farging av polyester fiber

Farging av ull fiber

Blanding av ull og polyester fiber

Kamming x6

Spinning av garn

Twisting av garnet

Skjøting av garnet over på store sneller

Garnet ligger 24 timer for stabilisering

Rundstriking av stoff i 1x1 rib (tubeform)

100% Kvalitets-kontroll av stoffet på lysmaskin

Stoffet vaskes i 2 timer på 40C med skyllemiddel og silicone for hår

Vannet presses ut og stofftuben klippes opp til et lag stoff

Varmebehandling på 120C for antikrymp

Stoffet kontrolleres og legges på klippebord

Mønster konstruksjon og beregning stoffforbruk

Stoffet klippes

Broderi

Annet tilbehør

Tags, padding, thread, zipper, elastic, storm flap, packaging, labels

Syng av plagget

Etterarbeid og klipping av tråder

Plagget damp-presses

Sortering og klargjøring til pakking

Bretting, innerkort og pakning

Sortering og pakking, eksport kartong

EKSEMPEL - ORKLA

Risk dimension		Low (Green)	Medium (Amber)	High (Red)	Description
Country	Workervoice	<i>Irregular violation of rights</i>	<i>Repeated violation of rights Regular violation of rights</i>	<i>Systematic violation of rights No guarantee of rights No guarantee of rights due to the breakdown of the rule of law</i>	<i>Based on the 2015 ITUC Global Rights Index</i>
	Corruption	<i>Very clean</i>		<i>Highly corrupt</i>	<i>Based on Corruption Perceptions Index 2014</i>
	Environment	<i>High performance on Environmental Health and Ecosystem Vitality</i>	<i>Medium performance on Environmental Health and Ecosystem Vitality</i>	<i>Low performance on Environmental Health and Ecosystem Vitality</i>	<i>Based on the Environmental Performance Index (EPI) 2014</i>
Category	Inherent risk	<i>High-tech services</i>	<i>Indirect materials & services incl. logistics & IT (hardware), packaging</i>	<i>Agriculture, additives, chemicals, promotional items, assembly parts</i>	
Spend size	Total spend with Orkla	<i>< 50 000 NOK</i>		<i>>250 000 NOK</i>	
Relationship length	Amount of years we have done business with the supplier	<i>> 3 years</i>	<i>> 1 year</i>	<i>< 1 year</i>	
Food safety	Food safety performance	<i>Approved</i>		<i>Not approved</i>	<i>Risk assessed in accordance with Orkla Food Safety Standard</i>
Other	Experience with supplier				<i>Is it a known supplier, do they have a CSR-policy or certifications?</i>

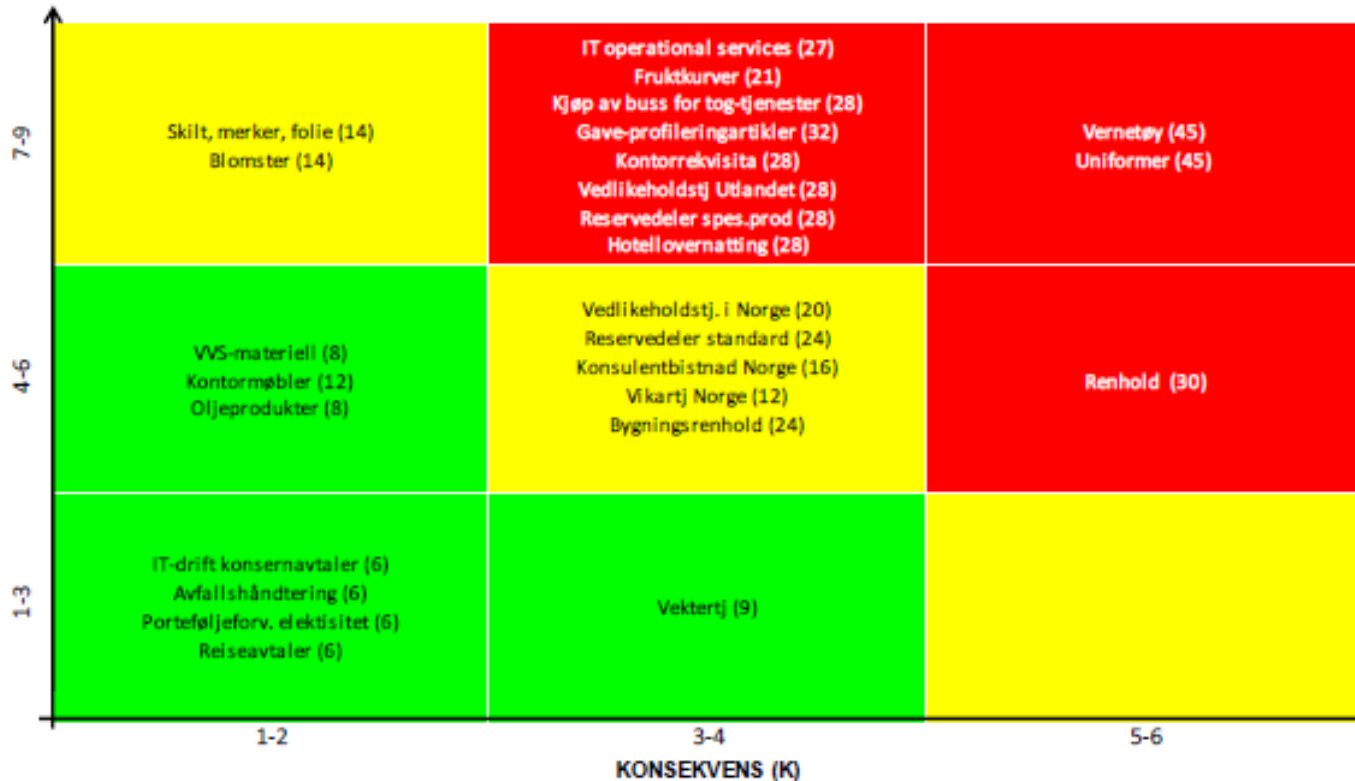
EKSEMPEL IEH-MEDLEM PRIORITERING

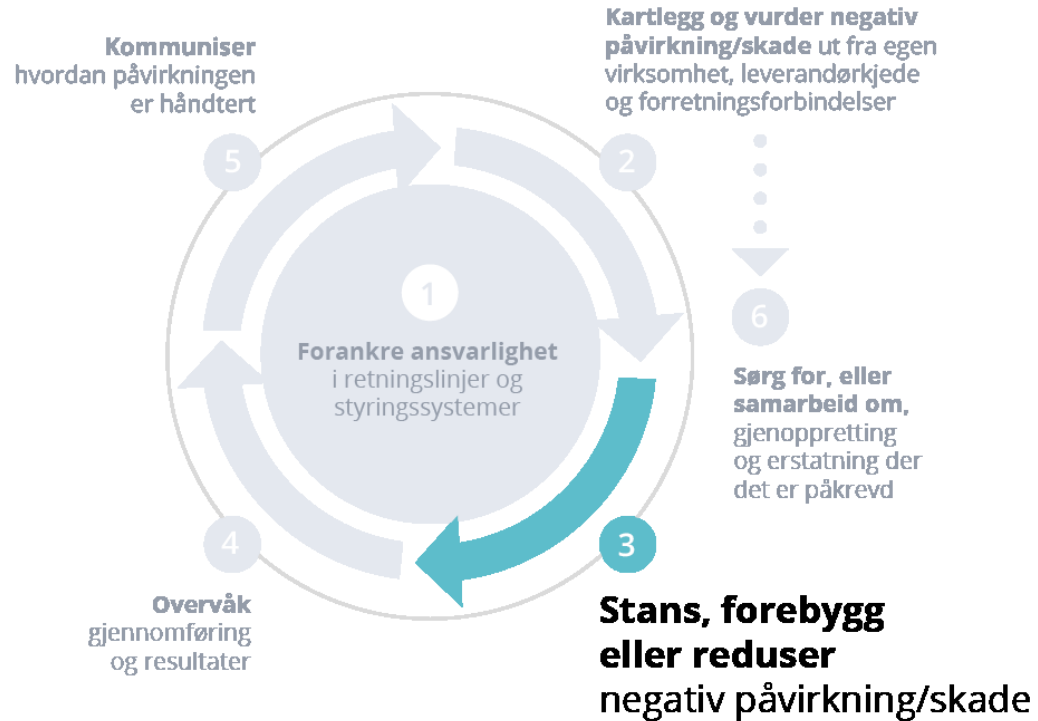
Risikokartet brukes for å få et oversiktlig bilde av risikoen for kontraktene.

Informasjon i risikobildet er overført fra bakenforliggende risikoanalyse

Verdiene for kontraktens sannsynlighet (S) og konsekvens (K) for risiko er plottet inn i selve kartet.

Risiko = S x K, Fargekoder: Rød; tiltak må iverksettes, Gul; Tiltak vurderes, Grønn; Tiltak ikke nødvendig

3.1 Stanse aktiviteter som forårsaker eller bidrar til negativ påvirkning, og forebygge fremtidig negativ påvirkning.
3.2 Forebygge eller redusere negativ påvirkning som bedriften er *direkte forbundet* med.

INNkjøpspraksis

THE JOINT ETHICAL TRADING INITIATIVES'

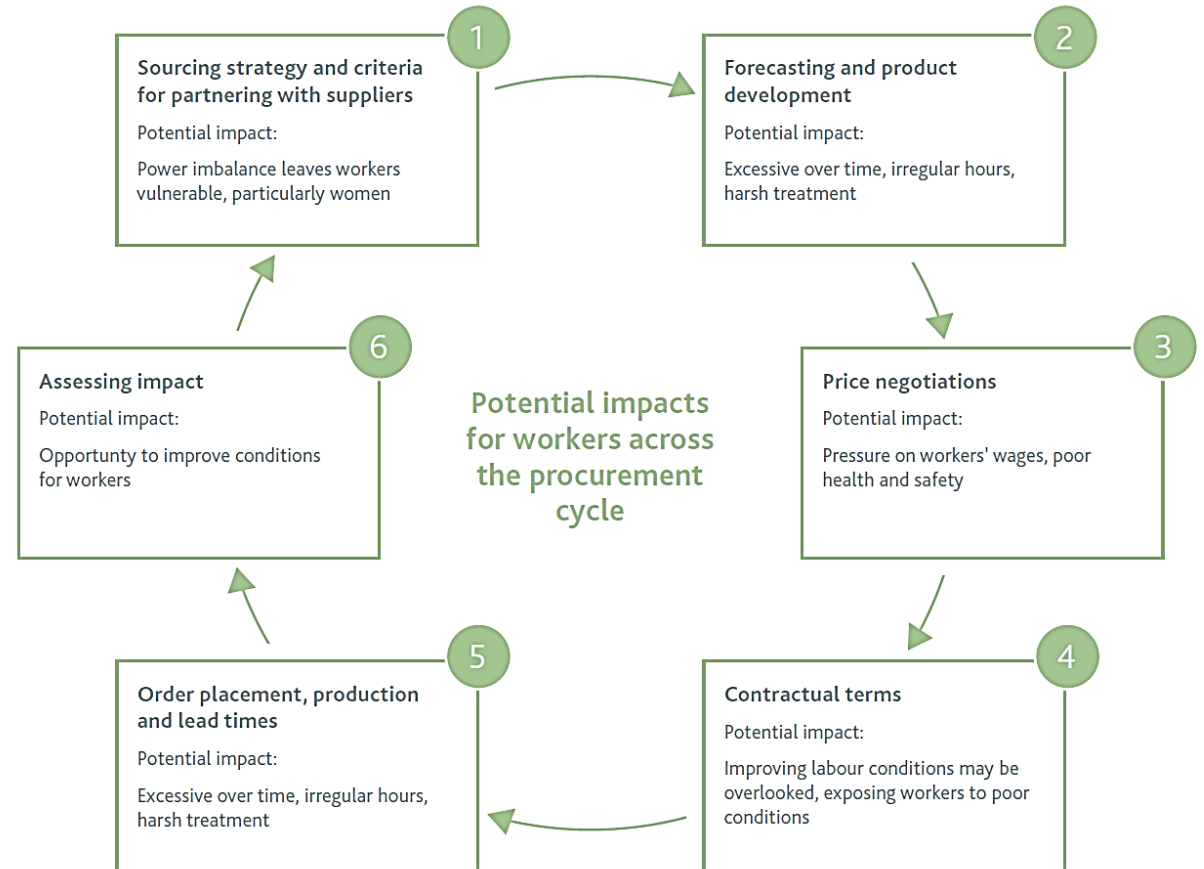
Guide to buying responsibly

IEH Ethical Trading Initiative Norway

Ethical Trading Initiative
Respect for workers worldwide

DIEH
Danish Initiative for Ethical Handel

IEH **Initiativ for etisk handel**

OPPLÆRING

The image is a screenshot of the QuizRR website. At the top left is the QuizRR logo. To the right of the logo is a navigation menu with links: 'Why QuizRR', 'Our Solutions', 'Our team', 'Media & Events', 'Career', and 'Log in'. Below the navigation is a large banner image of three women in traditional Indian attire looking at a tablet. The text on the banner reads: 'Innovative training solutions to advance corporate responsibility and capacity building in global supply chains.' Below the banner are three statistics: 'Factories' with the number 241, 'Training Sessions' with the number 220946, and 'People Trained' with the number 71155. Below the statistics is a section titled 'Beyond audit' with two paragraphs of text and a link 'Read more about our solutions'. To the right of the text is a diagram of three interconnected hexagons labeled 'RIGHTS AND RESPONSIBILITIES', 'WAGE MANAGEMENT', and 'WORKER ENGAGEMENT'.

QuizRR

Why QuizRR Our Solutions Our team Media & Events Career Log in

Innovative training solutions to advance corporate responsibility and capacity building in global supply chains.

Factories 241 Training Sessions 220946 People Trained 71155

Beyond audit

The QuizRR training solutions are based on internationally recognized guidelines on sustainable development and corporate responsibility, enabling businesses to step up from mere compliance to become role models and drivers of change.

Training with QuizRR is essentially about risk management and capacity building on human rights – enabling people to improve their lives. Beyond audit.

[Read more about our solutions](#)

RIGHTS AND RESPONSIBILITIES
WAGE MANAGEMENT
WORKER ENGAGEMENT

SAMARBEID – ØKE SIN PÅVIRKNINGSMULIGHET

Due diligence in agricultural supply chains:
**Counteracting exploitation of migrant workers
in Italian tomato production**

Joint Ethical Trading Initiatives

To

His Excellency M. Kulasegaran
Minister of Human Resources
Ministry of Human Resources
Block D3 & D4, Complex D
62502, PUTRAJAYA
Malaysia

17 January 2019

Subject: Situation of migrant workers in Malaysia

Dear Minister Kulasegaran,

We, the undersigned representatives of business organisations, civil society organisations and trade unions, write you to express our concerns about the situation of migrant workers and refugees working in Malaysia and would like to offer our support in creating an environment that is conducive to business and respects human rights.

Our organisations represent a large number of international brands, retailers, suppliers and public bodies that source a significant share of products and services from Malaysia. As our members, they are committed to responsible business and open and sustainable trade.

Malaysia's openness to trade has been well received by the international community, attracting investors, buyers and economic migrants, all of whom have played their part in your economy's impressive growth. We very much value the impactful policies of your government to generate and preserve jobs for migrant workers in a variety of sectors, which have allowed migrants from neighbouring countries to reap the benefits of Malaysia's robust industries. But their labour should not come at the cost of their rights as workers and humans.

FAGORGANISERING OG KOLLEKTIVE FORHANDLINGER, SOSIAL DIALOG

4.1 Følg opp hvordan
aktsomhetsvurderingene er implementert
i bedriften og om de er effektive nok.
Forbedre prosessene.

Kommuniser
hvordan påvirkningen
er håndtert

5.1 Kommuniser eksternt om bedriftens arbeid med aktsomhetsvurderinger.

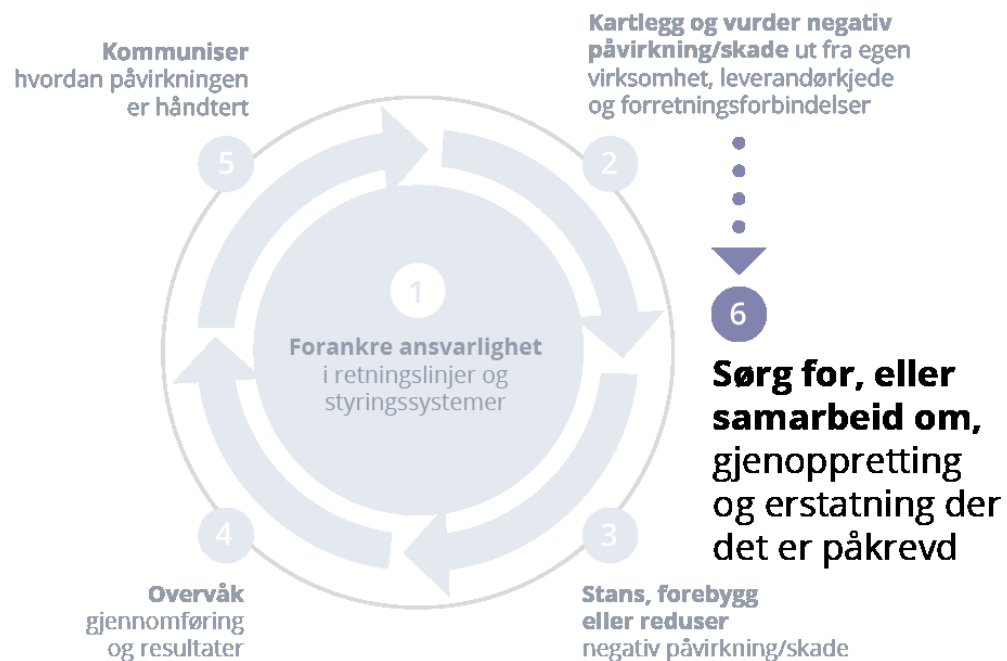

RAPPORTERING OG STYRINGSSYSTEMER

Et utvalg:

- Etisk handel Norge
- Global Reporting Initiative (GRI)
- The International Integrated Reporting Framework (IR)
- Global Compact – Communication on Progress (COP)
- UN Guiding Principles Reporting Framework
- Future Fit

- 6.1 Rett opp skade bedriften har forårsaket eller bidratt til (alene eller sammen med andre)
- 6.2 Sørg for at klager fra berørte interessenter og rettighetshavere blir håndtert, ev i samarbeid med ordninger som kan behandle klager.

26.02 27.02 22.05	Hvorfor bærekraft i leverandørkjeden – grunnkurs Etisk handel og bærekraftig leverandørkjedestyring er i økende grad nødvendig for å leve opp til krav og forventninger fra forbrukere, kunder fra privat og offentlig sektor, eiere, ansatte og media. Dette kurset gir deg en innføring i hva etisk handel er og hvorfor det er relevant for din bedrift.	
23.05	Hvordan bærekraft i leverandørkjeden – målstyring og metodikk Innføring i metodikk for å implementere bærekraftig leverandørkjedestyring og operasjonalisere virksomhetens mål fremsatt i retningslinjene for etisk handel.	
05.03, 10.04 og 28.09	Risikokartlegging, prioritering og forbedring Workshopserie i tre deler som setter deg i stand til å gjøre aktsomhetsvurdering (due diligence) på menneske-, arbeidstakerrettigheter, miljø og korrupsjon. Hovedfokus på risikokartlegging, analyse av risikobildet og tiltak for å redusere risiko for brudd på virksomhetens etiske retningslinjer.	
26.03- 27.03	Environmental impact and improvement opportunities How can you use LCA to define and improve your environmental impact? Focus on material choices, chemicals and production processes within the garment and footwear sector. Two-day workshop with Østfoldforskning and Sverea . In collaboration with Norwegian Fashion Hub.	
08.05	Ansvarlig innkjøpspraksis Hvorfor og hvordan bygge opp gode internprosedyrer som tilrettelegger for leverandørers arbeid med forbedringer av arbeidsforhold? Kurset tar utgangspunkt i tilbakemeldinger fra 1500 leverandører til det europeiske markedet.	
09.05	Workers voice and representation This practical workshop focuses on freedom of association and collective bargaining and its importance in ensuring that workers in supply chains can exercise their rights. You will also learn how to work with suppliers, trade unions and other stakeholders in order to strengthen worker representation.	
29.05	Strategisk tilnærming til bærekraftsmålene Hvilke bærekraftsmål er vesentlige for din virksomhet, og hvordan operasjonalisere arbeidet med disse? Denne workshopen gir deg innføring i FNs bærekraftsmål, og hvordan du kan integrere dem i egen virksomhet gjennom vesentlighetsanalyse, utforming av strategier og virksomhetsspesifikke mål.	
06.06	Hvordan levere på ny §5 i Lov om offentlige anskaffelser (LOA)? Ny § 5 i Lov om Offentlige Anskaffelser krever at alle offentlige innkjøpere tar hensyn til grunnleggende arbeidstaker- og menneskerettigheter i	

26.02 22.05	Hvorfor bærekraft i leverandørkjeden – grunnkurs Etisk handel og bærekraftig leverandørkjedestyring er i økende grad nødvendig for å leve opp til krav og forventninger fra forbrukere, kunder fra privat og offentlig sektor, eiere, ansatte og media. Dette kurset gir deg en innføring i hva etisk handel er og hvorfor det er relevant for din bedrift.	
26.03- 27.03	Environmental impact and improvement opportunities How can you use LCA to define and improve your environmental impact? Focus on material choices, chemicals and production processes within the garment and footwear sector. Two-day workshop with Østfoldforskning and Sverea . In collaboration with Norwegian Fashion Hub. For offentlige virksomheter i forbindelse med miljøkrav i tekstil-anskaffelser.	
24.04	Risikostyring og kontraktsoppfølging av etiske krav i offentlige anskaffelser §5 i ny lov om offentlige anskaffelser pålegger oppdragsgivere å ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved anskaffelser der det er risiko for brudd på slike rettigheter. Risikoanalyser danner grunnlag for prioritering av anskaffelser, og grad av risiko for tiltak i kontraktsoppfølgingen	
25.04	Hvordan stille og evaluere kvalifikasjonskrav for etisk handel §5 i ny lov om offentlige anskaffelser innebærer at oppdragsgivere i økende grad vil måtte ta i bruk etiske krav gjennom hele anskaffelsesprosessen, blant annet som kvalifikasjonskrav i risikofylte anskaffelser. Kurset setter deg i stand til å anvende og evaluere kvalifikasjonskrav for etisk handel	
09.05	Workers voice and representation This practical workshop focuses on freedom of association and collective bargaining and its importance in ensuring that workers in supply chains can exercise their rights. You will also learn how to work with suppliers, trade unions and other stakeholders in order to strengthen worker representation. For offentlige virksomheter som ønsker å få kunnskap om og hvordan dette kan brukes i offentlige anskaffelser.	
29.05	Strategisk tilnærming til bærekraftsmålene Hvilke bærekraftsmål er vesentlige for din virksomhet, og hvordan operasjonalisere arbeidet med disse? Denne workshopen gir deg innføring i FNs bærekraftsmål, og hvordan du kan integrere dem i egen virksomhet gjennom vesentlighetsanalyse, utforming av strategier og virksomhetsspesifikke mål	

81%

**of people think
business can be a
force for positive
environmental &
societal change**

Takk for i dag!
www.etiskhandel.no

Source: World Value Index